

Til
Justitsministeriet

fremsendt pr. mail
til strafferetskontoret@jm.dk og jm@jm.dk

**Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven
(Forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs
betydning for et trossamfund)**

Dansk Journalistforbund Medier & Kommunikation, DJ, fremlægger hermed sit høringssvar til forslag til lov om forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund.

DJ er principielt imod indskrænkninger af ytringsfriheden. For DJ udgør ytringsfriheden en helt grundlæggende rettighed i et demokratisk samfund som det danske. Og efter vores opfattelse skal en eventuel begrænsning af ytringsfriheden være meget nødvendig og velbegrundet, og desuden skal den i givet fald være så konkret og afgrænset som muligt.

Det fremlagte lovforslag vil efter DJ's vurdering indskrænke ytringsfriheden i en for vidtgående og unødvendig grad, der går meget længere end den "juridiske nålestiksoperation", som regeringen forinden havde bebudet. På den baggrund opfordrer DJ regeringen til at trække sit lovforslag tilbage.

Herunder vil vi uddybe vores synspunkt.

Ytringsfriheden, og herunder alle borgeres ret til at kunne søge, modtage og viderebringe informationer, er én af de mest fundamentale rettigheder i et demokrati.

Ytringsfriheden er forudsætningen for et åbent og oplyst samfund. Den er baggrunden for, at den enkelte borger kan danne sig et indtryk af og en mening om, hvad der foregår i samfundet. Og det er grundlaget for, at borgerne frit kan udveksle og diskutere forskellige synspunkter – også synspunkter, som efter andre borgeres opfattelse kan være både urigtige, upassende og endda utilbørlige.

DJ anerkender på den anden side, at retten til at ytre sig ikke er absolut og uden grænser. Og DJ anerkender, at lovgiverne i et demokrati kan beslutte nogle specifikke indskrænkninger af ytringsfriheden, der eksempelvis kan være begrundet i de forhold, som Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 10 stk. 2 angiver om hensynet til blandt andet den nationale sikkerhed, beskyttelse af andres gode navn og rygte eller rettigheder mv.

Men vi understreger samtidig – som der også er domspraksis for –, at en indskrænkning af ytringsfriheden i givet fald skal være nødvendig, presserende og afgrænset. Og disse kriterier finder vi fra DJ's side ikke, at det fremlagte lovforslag lever op til.

Dansk Journalistforbund
Medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Loven er tilsyneladende ikke nødvendig

Den konkrete anledning til lovforslaget er at kunne forhindre, at personer offentligt afbrænder Koranen med det ene formål at ville forhåne, nedværdige og eventuelt ophidse muslimer – herboende såvel som ude i den store verden.

For at forhindre dette foreslår regeringen at tilføje straffelovens § 110 e et nyt stykke, der straffer den, der *"... offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds gør sig skyldig i utilbørlig behandling af en genstand med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund eller en genstand, der fremstår som en sådan."*

På baggrund af bemærkningerne til det fremlagte forslag er det imidlertid DJ's umiddelbare opfattelse, at der allerede i dag i straffeloven eksisterer en hjemmel til at kunne forhindre de ovennævnte afbrændinger, og at der derfor ikke er det nødvendige og presserende behov for en ny bestemmelse.

Det drejer sig om straffelovens § 266 b. Her hedder det, at en person, der offentligt fremsetter udtalelser eller anden meddelelse, hvor en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af blandt andet sin tro og religiøse overbevisning, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

I paragraffens stykke 2 er det endda en særligt skærpende omstændighed, hvis forholdet har karakter af propagandavirksomhed.

I bemærkningerne til det fremlagte lovforslag omtales § 266 b og den retspraksis, der knytter sig til paragraffen (bemærkningerne side 4-6). På den baggrund af disse bemærkninger undrer det os, at man fra forslagsstillernes side har lagt § 266 b til side. Og vi savner nogle mere konkrete begrundelser, end der er givet for, hvorfor man ikke finder, at § 266 b giver den tilstrækkelige hjemmel til at opfylde det oprindelige formål.

Eller sagt med andre ord: Hvorfor finder man det alligevel nødvendigt at indføre en helt ny bestemmelse med en efter DJ's opfattelse uvis udstrækning og med nogle uoverskuelige konsekvenser for ikke mindst ytringsfriheden?

Og herudover placerer man den foreslåede bestemmelse i straffelovens kapitel om landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed.

Dét finder vi fra DJ's side er unødvendigt og uhensigtsmæssigt. Så bredt og upræcist som bestemmelsen er formuleret, kan den meget nemt få en "chilling-effekt", der vil påvirke medier, journalister og almindelige borgeres adfærd ud over det oprindelige formål. Og det er på den baggrund, at DJ ikke kan støtte lovforslaget.

Fra DJ's side foreslår vi som nævnt indledningsvist, at lovforslaget trækkes tilbage. Hvis lovforslaget fastholdes, vil vi fremhæve to forhold, der skal tages særligt højde for:

Særligt vedrørende journalisters og redaktionelle mediers formidling

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes det (side 9-10), at bestemmelsen ikke vil *"...omfatte viderebringelse af andre personers utilbørlige behandling af genstande af væsentlig religiøs betydning. Dette gælder dog ikke, hvis der er tale om medvirken til overtrædelse af bestemmelsen..."*.

Herefter nævnes et eksempel, hvor to personer har aftalt, at den ene foretager den utilbørlige behandling, og den anden viderebringer en optagelse af det til en videre kreds.

Her skal vi fra DJ's side kræve en klar og utvetydig tilkendegivelse fra forslagsstillerne af, at journalisters og redaktionelle mediers optagelse og formidling af optagelser, der kan indeholde utilbørlig behandling af religiøse genstande, ikke vil være omfattet af forbuddet.

Særligt vedrørende tegninger og fotografier

Fra DJ's side er vi desuden bekymret for, i hvilket omfang tegninger og fotografier kan være omfattet af lovens forbud.

På den ene side er det nævnt i bemærkningerne (side 9), at bestemmelsen

"...vil ikke omfatte afbildninger, gengivelser eller imitationer af genstande med væsentlig religiøs betydning i form af eksempelvis tegninger, malerier, billeder, modeller eller lignende".

På den anden side er det tidligere nævnt (side 8), at loven

"...vil som udgangspunkt heller ikke omfatte tegninger, figurer mv., medmindre disse i sig selv har væsentlig religiøs betydning for trossamfundet, som det f.eks. er tilfældet med krucifikset i katolicismen eller mezuzah i jødedommen."

Af sidstnævnte uddrag kan udledes, at tegninger er omfattede, hvis de i sig selv har væsentlig religiøs betydning for trossamfundet.

Det understreger efter DJ's opfattelse, at lovforslaget ikke er tilstrækkeligt afgrænset. DJ opfordrer derfor til, at man fjerner "tegninger" fra opregningen på side 8 i bemærkningerne for på den måde at sikre sig, at tegninger ikke er omfattet af det nye strafbare område, når disse i sig selv har væsentlig religiøs betydning.

Det kan give anledning til forvirring omkring, hvad man kan tegne, hvis en tegning viser en genstand med en væsentlig religiøs betydning for et trossamfund. Det bør alternativt eksemplificeres, hvornår en tegning i sig selv har væsentlig religiøs betydning for trossamfundet.

DJ står til rådighed, hvis dette hørings svar giver anledning til uddybende spørgsmål eller kommentarer.

Venlig hilsen

Tine Johansen
formand